

[Carlsen-Skiødt.]

han foreslaar endogsaa, at den skal skærpes, og at Loven i den skærpede Form skal træde i Kraft allerede 1. Maj 1934. Efter den gældende Lov bortfalder Bestemmelserne for Beboelseslejligheder ikke før 1. Oktober 1934 og for Forretningslokaler 1. Oktober 1935, men den højtærede Minister har altsaa ment, at det var paakrævet ikke at lade Loven gælde hele Perioden ud, men at afbryde denne Periode og gaa over til skærpede Bestemmelser — han maa altsaa mene, at der foreligger en endnu vanskeligere Boligsituation end i 1931. Dette kan jeg ikke indrømme, og jeg skal prøve paa at begrunde det.

Jeg ønsker ligesom den højtærede Minister — og det gaar jeg ud fra, at vi ønsker alle sammen her i den høje Rigsdag — at øve fuld Retfærdighed, saa vidt det da staar til Mennesker at øve fuld Retfærdighed, baade over for Lejere og Ejere, og mit Parti har jo ogsaa vist sin Vilje hertil ved den tidligere Lovgivning paa dette Omraade. Det vilde være interessant at faa oplyst — det kan vi jo rimeligvis faa under den kommende Udvalgsbehandling —, i hvilken Grad den nuværende Lov har været benyttet, hvor mange Retssager der har været ført, særlig i Henhold til Afsnit I, og hvorledes Dommene er faldet ud. Det er jo nemlig ikke tilstrækkeligt, saaledes som den ærede Ordfører for Socialdemokratiet, det ærede Medlem Hr. Einer Jensen, gjorde, at fremdrage enkelte Eksempler, som maaske er stærkt udfordrende og meget uheldige. Saadanne kan man jo nemlig let finde. Der er brodne Kar i alle Lande, og det er der sikkert baade mellem Husejerne og Lejerne. Der kunde ogsaa fremdrages Eksempler paa Husejere, der endnu oprettholder en meget lav Leje, en Leje, som maaske blev fastsat før Krigen, før 1914. Men den Slags enkeltvise Eksempler beviser jo intet i den Forbindelse, det her drejer sig om, idet man prøver at gennemføre en Lovgivning, der i nogen Grad skal gælde for hele Landet. Men, som sagt, disse Oplysninger vil man sikkert kunne faa under Udvalgsbehandlingen, hvorved man vil faa Lejlighed til at sætte sig ind i alle Enkelt-heder.

Det andet Afsnit, vedrørende Storkøbenhavn, i det foreliggende Lovforslag,

som i det væsentlige falder sammen med den nugældende Lovs Bestemmelser, idet der dog er foretaget enkelte mindre Forandringer, finder jeg det ogsaa vanskeligt at begrunde. Som jeg nævnte før, er det naturligt, at Staten i ekstraordinære Tider og Krisetider griber ind ogsaa i den enkeltes Ejendomsret, men naar almindelige Forhold igen indtræder, forekommer det mig, efter den Opfattelse, jeg har af Retsbegrebet og af Ejendomsretten, at man maa være uhyre forsigtig med fra Statens og Lovgivningsmagtens Side at gribe ind i den private Ejendomsret, som jo er det bærende i det danske Samfund, og som ogsaa er sikret i Grundlovens § 80, der dog endnu staar paa Papiret, og hvis Betydning jeg tror man fra Rigsdagens Side gør vel i ikke at svække.

Ud fra disse Betragtninger maa jeg mene, at det, som bør tilsikres Lejerne ved Loven, blandt andet gennem Aagerparagrafferne, er, at de bliver behandlet paa en human og billig Maade; men man maa samtidig sikre Husejerne, at de ikke blot har Ejendomsret, men ogsaa Dispositionsret over deres Ejendom, og disse to Ting skal man ikke skille ad.

Det er jo nu flere Aar siden, at Boligrestriktionerne ophørte ude i Landet, og saa vidt mig bekendt har dette ikke medført særlige Vanskeligheder, heller ikke i de større Byer. Jeg kan saaledes nævne, at det for min egen By, Odense, som var en af de allerførste, der satte Restriktionerne ud af Kraft, og som jo ikke er en af de allermindste, ikke medførte nogen Vanskeligheder; tværtimod kom Byggeriet til at florere som ingen Sinde før, og der er i Øjeblikket meget rigeligt med Boliger. Dette har medført — og det er for mig noget afgørende —, at Lejen i adskillige Tilfælde begynder at dale i denne By. Den højtærede Indenrigsminister anførte som Begrundelse for Lovforslaget, at Huslejen vil stige. Jeg tror, det er rigtigt, hvad ogsaa det ærede Medlem Hr. Elgaard fremførte, at ligesom Tilbud og Efterspørgsel i den almindelige Handelsverden er afgørende for Priserne, saaledes vil Forholdet ogsaa være her — det vil blive afgørende for Prisen paa Boliger. Man kan „regulere“ det for en kortere Tid, men i det lange Løb maa det være Livet selv, der skriver sine Love paa dette Omraade. Jeg tror, det er